

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 12. júla 2012*

„Smernica 2002/20/ES — Elektronické komunikačné siete a služby — Povolenie — Článok 13 — Poplatky za práva na používanie a práva na inštalovanie zariadení“

V spojených veciach C-55/11, C-57/11 a C-58/11,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunal Supremo (Španielsko) z 28. a 29. októbra 2010, ako aj z 3. novembra 2010 a doručené Súdnemu dvoru 7. februára 2011, ktoré súvisia s konaniami:

Vodafone España SA

proti

Ayuntamiento de Santa Amalia (C-55/11),

Ayuntamiento de Tudela (C-57/11)

a

France Telecom España SA

proti

Ayuntamiento de Torremayor (C-58/11),

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader a E. Jarašiūnas (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. januára 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Vodafone España SA, v zastúpení: M. Muñoz de Juan, E. Gardeta González, J. Viloría Gutiérrez a J. Buendía Sierra, abogados,

* Jazyk konania: španielčina.

- France Telecom España SA, v zastúpení: E. Zamarrigo Santiago, M. Muñoz de Juan a J. Buendía Sierra, abogados,
- Ayuntamiento de Tudela, v zastúpení: T. Quadra-Salcedo Fernández del Castillo a J. Zornoza Pérez, abogados,
- španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez a S. Centeno Huerta, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: M. Szpunar, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a F. Jimeno Fernández, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 22. marca 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné siete a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci troch sporov, a to medzi spoločnosťou Vodafone España SA (ďalej len „Vodafone España“) na jednej strane a Ayuntamiento de Santa Amalia (C-55/11) a Ayuntamiento de Tudela (C-57/11) na druhej strane, ako aj medzi spoločnosťou France Telecom España SA (ďalej len „France Telecom España“) na jednej strane a Ayuntamiento de Torremayor (C-58/11) na druhej strane v súvislosti s poplatkami, ktoré tieto dve spoločnosti mali platiť za využívanie podzemia a obecných verejných pozemkov na súkromné alebo osobitné účely.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/13/ES z 10. apríla 1997 o spoločnom rámci pre všeobecné oprávnenia a individuálne licencie v oblasti telekomunikačných služieb [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 117, s. 15) vo svojom článku 11 stanovuje:

„1. Členské štáty dbajú na to, aby sa podnikom v rámci konaní o udelení povolenia ukladali len také poplatky, ktoré pokrývajú administratívne náklady súvisiace s vydaním, so správou, s kontrolou a aplikáciou príslušných individuálnych licencií. Poplatky vzťahujúce sa na individuálnu licenciu musia byť primerané potrebnému rozsahu práce a musia sa zverejniť primeraným a dostatočne podrobným spôsobom, aby bola zabezpečená ľahká dostupnosť informácií.

2. Bez ohľadu na odsek 1 v prípade obmedzených zdrojov môžu členské štáty povoliť svojim národným regulačným orgánom, aby stanovili poplatky, ktoré odzrkadľujú potrebu zaručiť optimálne využívanie týchto zdrojov. Tieto poplatky musia byť nediskriminačné a musia zohľadňovať najmä potrebu podpory rozvoja inovačných služieb a hospodárskej súťaže.“ [*neoficiálny preklad*]

- 4 Smernica 97/13 bola zrušená článkom 26 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349, ďalej len „rámcová smernica“).

5 Článok 11 ods. 1 rámcovej smernice znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby príslušný orgán pri posudzovaní:

- žiadosti o udelenie práv na inštaláciu zariadení na, nad alebo pod verejným alebo súkromným majetkom podniku oprávneného poskytovať verejné komunikačné siete alebo

...

tento príslušný úrad:

- konal na základe transparentných a verejne dostupných postupov, uplatňovaných bez diskriminácie a bez zbytočného odkladu a
- dodržiaval princípy transparentnosti a nediskriminácie pri priradovaní (určovaní) podmienok k takým právam.

...“

6 Článok 12 rámcovej smernice stanovuje:

„1. Ak má podnik poskytujúci elektronické komunikačné siete podľa vnútroštátnych právnych predpisov právo na inštaláciu prostriedkov na, nad alebo pod verejným alebo súkromným majetkom alebo môže využiť postup vyvlastnenia alebo využívania majetku, národné regulačné orgány podporia zdieľanie takýchto prostriedkov alebo majetku.

2. Členské štáty môžu nariadiť zdieľanie prostriedkov alebo majetku (vrátane fyzického spoločného umiestnenia) podnikom prevádzkujúcim elektronické komunikačné siete alebo môžu prijať opatrenia na uľahčenie koordinácie verejných prác len po uplynutí príslušnej lehoty verejnej porady, počas ktorej musia dostať všetky zúčastnené strany príležitosť vyjadriť svoje stanoviská najmä v tých prípadoch, keď sú podniky zbavené prístupu k realizovateľným alternatívam z dôvodu potreby ochrany životného prostredia, verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo z dôvodu územného plánovania. Takéto prípravné opatrenia na spoločné používanie alebo koordináciu môžu zahŕňať pravidlá na rozdelenie nákladov na spoločné využívanie zariadenia alebo majetku.“

7 Odôvodnenia 30 až 32 smernice o povolení stanovujú:

„(30) Správne poplatky môžu byť uložené poskytovateľom elektronických komunikačných služieb na financovanie činností národného regulačného orgánu pri riadení povoľovacieho systému a pre poskytovanie práv na používanie. Takéto poplatky by mali byť obmedzené tak, aby pokryli skutočné náklady na správu týchto činností. Na tento účel by sa mala vytvoriť transparentnosť v preukazovaní príjmov a výdavkov národných regulačných orgánov prostredníctvom ročnej správy o celkovej sume vybraných poplatkov a vynaložených nákladov na správu. Toto umožní podnikom skontrolovať, či sú náklady na správu a poplatky v rovnováhe.

(31) Systémy pre správne poplatky by nemali skresliť súťaž alebo vytvoriť prekážky pre prístup na trh. V systémoch všeobecného povolenia už nebude možné spájať náklady na správu s poplatkami jednotlivých podnikov s výnimkou poskytovania práv na používanie čísel, rádiových frekvencií a práv na inštalovanie zariadení. Výber akýchkoľvek správnych poplatkov by mal byť v súlade so zásadami systému všeobecného povolenia. Príkladom spravodlivej, jednoduchej a transparentnej alternatívy pre tieto kritériá prisudzovania poplatkov by mohol byť kľúč rozdelenia vzťahujúci sa na obrat. V prípadoch veľmi nízkych správnych poplatkov, by mohlo byť vhodné použiť buď paušálnu sadzbu alebo kombináciu paušálnej sadzby s prvkom vzťahujúcim sa na obrat.

(32) Okrem správnych poplatkov, poplatky za používanie môžu byť ukladané za používanie rádiových frekvencií a čísel ako nástroja na zabezpečenie optimálneho použitia takýchto zdrojov. Takéto poplatky by nemali prekážať rozvoju novátorských služieb a súťaže na trhu. Táto smernica je použiteľná bez toho, aby bol dotknutý účel, na ktorý sú použité poplatky na práva za používanie. Takéto poplatky môžu byť napríklad používané na financovanie činností národných regulačných orgánov, ktoré nemôžu byť pokryté správnyimi poplatkami. Tam, kde v prípade súťažných alebo porovnávacích výberových postupov poplatky za práva na používanie rádiových frekvencií pozostávajú úplne alebo čiastočne z jednorázovej sumy, platobné úpravy by mali zabezpečiť, aby takéto poplatky v praxi nevedli k výberu na základe kritérií nesúvisiacich s cieľom zabezpečenia optimálneho použitia rádiových frekvencií. Komisia môže pravidelne zverejniť analýzy výkonnosti, pokiaľ ide o najlepšie postupy pre pridelenie rádiových frekvencií, pridelenie čísel alebo poskytnutie práva prechodu.“

8 Článok 13 tej istej smernice s názvom „Poplatky za práva na používanie a práva na inštalovanie zariadení“ stanovuje:

„Členské štáty môžu povoliť príslušnému orgánu, aby uložil poplatky za práva na používanie rádiových frekvencií alebo čísel alebo práva na inštalovanie zariadení nachádzajúcich sa na, cez [nad – *neoficiálny preklad*] alebo pod verejným alebo súkromným majetkom, ktoré odrážajú potrebu zaručiť optimálne použitie týchto zdrojov. Členské štáty zabezpečia, aby takéto poplatky boli objektívne odôvodnené, transparentné, nediskriminačné a primerané vo vzťahu k ich zamýšľanému účelu a berúce do úvahy ciele uvedené v článku 8 [rámcovej smernice].“

9 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení („prístupová“ smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323) vo svojom článku 12 ods. 1 prvom pododseku stanovuje:

„Národný regulačný orgán môže v súlade s ustanoveniami článku 8 uložiť operátorom povinnosti týkajúce sa splnenia primeraných žiadostí o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov, medzi iným v situáciách, keď národný regulačný orgán usúdi, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky s podobným vplyvom, by brzdili nástup udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, alebo by neboli v záujme koncových užívateľov.“

Španielske právo

10 Všeobecným zákonom č. 32/2003 z 3. novembra 2003 o telekomunikáciách (Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones) (BOE č. 264 zo 4. novembra 2003, s. 38890), ako to vyplýva z jeho preambuly, boli do španielskeho práva prebraté smernice týkajúce sa oblasti telekomunikácií prijaté v priebehu roka 2002, medzi ktorými sa nachádza smernica o povolení.

11 Podľa článku 49 uvedeného zákona:

„1. Operátori a majitelia práv na používanie verejných rádiových frekvencií alebo zdrojov číslovania sú povinní platiť poplatky stanovené právnym poriadkom.

2. Účelom týchto poplatkov je pokryť:

- a) správne náklady na regulačnú činnosť zahŕňajúce prípravu a uplatňovanie sekundárneho práva Spoločenstva a správnych aktov, najmä v oblasti pripojenia a prístupu;
- b) náklady na správu, kontrolu a uplatňovanie systému zavedeného týmto zákonom;

- c) náklady na správu, kontrolu a uplatňovanie práv na používanie verejného majetku, práv na používanie rádiových frekvencií a číslovania;
- d) správu oznámení, ktoré upravuje článok 6 tohto zákona;
- e) náklady na medzinárodnú spoluprácu, harmonizáciu a normalizáciu a analýzu trhu.

3. Bez toho, aby tým bolo dotknuté ustanovenie odseku 2, účelom poplatkov stanovených za používanie rádiových frekvencií, čísel a verejného majetku potrebného na inštalovanie elektronických komunikačných sietí je potreba zabezpečiť optimálne používanie týchto zdrojov pri zohľadnení hodnoty majetku, v súvislosti s ktorým sa udeľuje právo na užívanie, a jeho obmedzenosti. Uvedené poplatky musia byť nediskriminačné, transparentné, objektívne odôvodnené a primerané svojmu účelu. Musia tiež podporovať dosiahnutie cieľov a zásad stanovených v článku 3 v súlade s podmienkami stanovenými právnou úpravou.

4. Poplatky uvedené v predchádzajúcich odsekoch sú ukladané objektívnym, transparentným a primeraným spôsobom, ktorý minimalizuje dodatočné správne náklady a súvisiace poplatky.

5. Ministerio de Ciencia y Tecnología (Ministerstvo vied a technológií), Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones [Komisia pre telekomunikačný trh] a Agencia Estatal de Radiocomunicaciones [Štátny rádiokomunikačný úrad], ako aj územné správne orgány, ktoré spravujú a vyberajú poplatky uvedené v odseku 2 tohto článku, uverejňujú každoročne prehľad správnych nákladov, ktoré odôvodňujú ich ukladanie, a celkovú čiastku vybraných poplatkov.“

- 12 Kráľovský legislatívny dekrét č. 2/2004 z 5. marca, ktorým sa vyhlasuje konsolidované znenie zákona o miestnych rozpočtoch (Real Decreto Legislativo 2/2004, por el que se aprobó el texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales) (BOE č. 59 z 9. marca 2004, s. 10284) vo svojom článku 20 ods. 1 a 3 stanovuje právo miestnych samosprávnych orgánov zaviesť poplatky za využívanie miestneho verejného majetku na súkromné alebo osobitné účely, najmä za využívanie podzemia, povrchu a nadzemia obecných verejných komunikácií.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 13 Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že viaceré obce Španielskeho kráľovstva, medzi ktoré patria Ayuntamientos de Santa Amalia, de Tudela a de Torremayor prijali v súlade so španielskou právnou úpravou nariadenia o poplatkoch, prostredníctvom ktorých stanovujú podnikom povinnosť zaplatiť poplatky za využívanie verejného majetku obce na súkromné alebo osobitné účely s cieľom poskytovať dodávateľské služby, ktoré sú vo verejnom záujme, a to bez ohľadu na to, či tieto podniky sú alebo nie sú vlastníkami zariadení, ktoré sú potrebné na toto poskytovanie služieb a ktoré sa fyzicky nachádzajú na tomto majetku. Poskytovanie mobilných telefonických služieb patrí medzi služby, ktoré podliehajú poplatku na základe týchto nariadení.
- 14 Spoločnosti Vodafone España a France Telecom España sú telekomunikačnými operátormi poskytujúcimi mobilné telefonické služby na španielskom území.
- 15 Vodafone España podala proti nariadeniu o poplatkoch, ktoré prijala Ayuntamiento de Tudela, žalobu na Tribunal Superior de Justicia de Navarra (Vyšší súd v Navarre) a proti nariadeniu o poplatkoch, ktoré prijala Ayuntamiento de Santa Amalia, žalobu na Tribunal Superior de Justicia de Extremadura (Vyšší súd v Extremadure). Pokiaľ ide o France Telecom España, táto spoločnosť podala na tento posledný uvedený súd žalobu smerujúcu proti nariadeniu o poplatkoch, ktoré prijala Ayuntamiento de Torremayor. Títo operátori v rámci týchto žalôb spochybnili zlučiteľnosť nariadení s právom Únie. Uvedené žaloby boli zamietnuté rozsudkom Tribunal Superior de Justicia de Navarra z 30. decembra 2008 a rozsudkami Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z 12. a 29. júna 2009.

- 16 Vodafone España preto podala proti rozsudkom Tribunal Superior de Justicia de Navarra z 30. decembra 2008 a Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z 12. júna 2009 kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo (Najvyšší súd). France Telecom España podala kasačný opravný prostriedok proti rozsudku Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z 29. júna 2009.
- 17 V návrhoch na začatie prejudiciálneho konania Tribunal Supremo, ktorý v prvom rade preskúmal články 12 a 13 smernice o povolení, vyjadruje pochybnosti týkajúce sa právomoci členských štátov stanoviť poplatkovú povinnosť za právo na inštalovanie zariadení nielen operátorovi, ktorý je majiteľom elektronickej telekomunikačnej siete, ale takisto operátorom, ktorí iba využívajú služby pripojenia a ktorí tak majú len obmedzený prístup k uvedenej sieti a k jej používaniu.
- 18 V druhom rade sa vnútroštátny súd pýta, či predmetné poplatky vyhovujú požiadavkám článku 13 smernice o povolení.
- 19 V treťom rade sa Tribunal Supremo domnieva, že takisto treba preskúmať, či článok 13 smernice o povolení spĺňa podmienky, ktoré vyžaduje judikatúra Súdneho dvora na to, aby mal tento článok priamy účinok. Uvádza, že judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa priameho účinku článku 11 ods. 2 smernice 97/13 sa zdá byť v prospech tohto riešenia.
- 20 Za týchto podmienok Tribunal Supremo rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré majú vo všetkých troch veciach C-55/11, C-57/11 a C-58/11 rovnaké znenie:
- „1. Má sa článok 13 [smernice o povolení] vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje ukladať poplatok za právo na inštalovanie zariadení na obecnom verejnom pozemku [operátorom], ktor[í] nie sú vlastníčkmi siete, ale používajú ju na poskytovanie mobilných telefónnych služieb?
 2. V prípade, že je tento poplatok v súlade s článkom 13 [smernice o povolení], zodpovedajú podmienky, za ktorých je poplatok podľa sporných všeobecne záväzných nariadení vyrubovaný, požiadavkám objektívnosti, proporcionality a nediskriminácie, ktoré sú stanovené v tomto ustanovení smernice, ako aj potrebe zaručiť optimálne používanie predmetných zdrojov?
 3. Treba uvedenému článku 13 [smernice o povolení] priznať priamy účinok?“
- 21 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 18. marca 2011 boli veci C-55/11, C-57/11 a C-58/11 spojené na účely písomnej časti konania a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania

- 22 Ayuntamiento de Tudela listom podaným do kancelárie Súdneho dvora 25. apríla 2012 požiadala o opätovné otvorenie ústnej časti konania, pričom uviedla, že návrhy generálnej advokátky prednesené 22. marca 2012 sú založené na nesprávnych predpokladoch.
- 23 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že Súdny dvor môže nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 61 svojho rokovacieho poriadku, ak usúdi, že nemá dostatok informácií alebo že vec má byť preskúmaná na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania nevyjadrili (pozri najmä rozsudky z 26. júna 2008, Burda, C-284/06, Zb. s. I-4571, bod 37, ako aj z 22. septembra 2011, Interflora a Interflora British Unit, C-323/09, Zb. s. I-8625, bod 22).
- 24 V predmetnej veci sa Súdny dvor domnieva, že má k dispozícii všetky informácie potrebné na zodpovedanie otázok predložených vnútroštátnym súdom a že vec netreba preskúmať z hľadiska tvrdenia, o ktorom sa pred ním nediskutovalo.

- 25 Za týchto podmienok treba odmietnuť žiadosť Ayuntamiento de Tudela o opätovné otvorenie ústnej časti konania.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 26 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa na vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá stanovuje povinnosť platiť poplatok za využívanie obecného verejného majetku nielen operátorom, ktorí sú vlastníkami telefonických sietí umiestnených na tomto majetku, ale takisto operátorom, ktorí majú práva na používanie, prístup a pripojenie k uvedeným sieťam, vzťahuje možnosť, ktorú členským štátom poskytuje článok 13 smernice o povolení, uložiť povinnosť zaplatiť poplatok za „práva na inštalovanie zariadení nachádzajúcich sa na, cez [nad – *neoficiálny preklad*] alebo pod verejným alebo súkromným majetkom“, ktorý odráža potrebu zaručiť optimálne použitie týchto zdrojov.
- 27 Tento vnútroštátny súd sa Súdneho dvora predovšetkým pýta, či taký poplatok môže byť uložený nielen operátorovi, ktorý je v súlade s článkom 11 ods. 1 rámcovej smernice majiteľom práv na inštalovanie zariadení na verejnom majetku, nad alebo pod ním a ktorému môže byť v súlade s článkom 12 tejto smernice, ako aj v súlade s článkom 12 smernice o povolení, uložená povinnosť zdieľať tieto zariadenia, ale takisto operátorom poskytujúcim mobilné telefonické služby z dôvodu, že používajú uvedené zariadenia.
- 28 Predovšetkým treba konštatovať, že v rámci smernice o povolení členské štáty nemôžu vyberať iné poplatky alebo úhrady za poskytovanie sietí a elektronických komunikačných služieb než tie, ktoré sú upravené v tejto smernici (pozri analogicky rozsudky z 18. júla 2006, Nuova società di telecomunicazioni, C-339/04, Zb. s. I-6917, bod 35, a z 10. marca 2011, Telefónica Móviles España, C-85/10, Zb. s. I-1575, bod 21).
- 29 Ako vyplýva z odôvodnení 30 až 32, ako aj z článkov 12 a 13 smernice o povolení, členské štáty tak môžu stanoviť výlučne buď správne poplatky určené na pokrytie celkových správnych nákladov, ktoré vznikli v súvislosti so správou, kontrolou alebo uplatňovaním všeobecného povoľovacieho systému, alebo poplatky za práva na používanie rádiových frekvencií alebo čísel alebo tiež za práva na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku alebo pod ním.
- 30 V konaní vo veci samej sa zdá, že vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, že na predmetné poplatky sa nevzťahuje ani článok 12 uvedenej smernice a ani pojem poplatky za práva na používanie rádiových frekvencií alebo čísel v zmysle článku 13 tej istej smernice. Otázka sa teda týka výlučne toho, či možnosť členských štátov uložiť poplatok za „práva na inštalovanie zariadení nachádzajúcich sa na, cez [nad – *neoficiálny preklad*] alebo pod verejným alebo súkromným majetkom“ podľa uvedeného článku 13 umožňuje uplatnenie takých poplatkov, o aké ide v konaní vo veci samej, pretože sa vzťahujú na operátorov, ktorí bez toho, aby boli ich vlastníkami, používajú tieto zariadenia na účely poskytovania mobilných telefonických služieb a využívajú tak tento verejný majetok.
- 31 Hoci ani pojem inštalácia zariadení na alebo pod verejný alebo súkromný majetok, ani subjekt povinný zaplatiť poplatok za práva, ktoré súvisia s touto inštaláciou, nie sú v smernici o povolení ako také vymedzené, treba uviesť, že na jednej strane z článku 11 ods. 1 prvej zarážky rámcovej smernice vyplýva, že práva na inštaláciu zariadení na, nad alebo pod verejným alebo súkromným majetkom sú udelené podniku oprávnenému poskytovať verejné komunikačné siete, t. j. podniku, ktorý má právo inštalovať potrebné zariadenia na, pod alebo nad zemským povrchom.

- 32 Na druhej strane, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 52 a 54 svojich návrhov, pojmy „zariadenia“ a „inštalovanie“ znamenajú fyzickú infraštruktúru, ktorá umožňuje poskytovanie elektronických komunikačných sietí a služieb, a jej inštaláciu na dotknutom verejnom alebo súkromnom majetku.
- 33 Z toho vyplýva, že jediným subjektom povinným zaplatiť poplatok za práva na inštalovanie zariadení, na ktorý sa vzťahuje článok 13 smernice o povolení, môže byť majiteľ uvedených práv, ktorý je zároveň vlastníkom zariadení inštalovaných na alebo pod dotknutým verejným alebo súkromným majetkom.
- 34 Z tohto dôvodu nemožno na základe „poplatk[ov] za práva na inštalovanie zariadení nachádzajúcich sa na, cez [nad – *neoficiálny preklad*] alebo pod verejným alebo súkromným majetkom“ v zmysle článku 13 smernice o povolení prijať vyberanie takých poplatkov, o aké ide v konaní vo veci samej, pretože sa uplatňujú na operátorov, ktorí bez toho, aby boli ich vlastními, používajú tieto zariadenia na účely poskytovania mobilných telefonických služieb a využívajú tak tento verejný majetok.
- 35 Vzhľadom na všetky tieto úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 13 smernice o povolení sa má vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu poplatku za práva na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku alebo pod ním v prípade operátorov, ktorí bez toho, aby boli ich vlastními, využívajú tieto zariadenia na účely poskytovania mobilných telefonických služieb.

O druhej a tretej otázke

- 36 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku treba odpovedať len na tretiu položenú otázku, ktorou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či má článok 13 smernice o povolení priamy účinok, takže za takých okolností, o aké ide v konaní vo veci samej, sa naň jednotlivec môže odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi.
- 37 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vo všetkých prípadoch, keď sa ustanovenia smernice z hľadiska ich obsahu zdajú byť bezpodmienečné a dostatočne presné, sa jednotlivci môžu na ne odvolávať voči štátu pred vnútroštátnymi súdmi, ak členský štát neprebral v stanovenej lehote smernicu do vnútroštátneho práva alebo ak ju prebral nesprávne (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, bod 103; zo 17. júla 2008, Arcor a i., C-152/07 až C-154/07, Zb. s. I-5959, bod 40, a z 24. januára 2012, Dominguez, C-282/10, bod 33).
- 38 V tomto prípade, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 48, 97 a 98 svojich návrhov, článok 13 smernice o povolení vyhovuje týmto kritériám. Toto ustanovenie totiž bezpodmienečne a presne stanovuje, že členské štáty môžu uložiť povinnosť zaplatiť poplatok za práva v troch konkrétnych prípadoch, a to za práva na používanie rádiových frekvencií alebo čísiel alebo za práva na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku alebo pod ním.
- 39 Z uvedeného vyplýva, že na tretiu otázku treba odpovedať tak, že článok 13 smernice o povolení má priamy účinok, takže jednotlivcom poskytuje právo priamo sa naň odvolávať pred vnútroštátnym súdom na účely spochybnenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktoré je nezlučiteľné s týmto článkom.

O trovách

- 40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné siete a služby (smernica o povolení) sa má vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu poplatku za práva na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku alebo pod ním v prípade operátorov, ktorí bez toho, aby boli ich vlastními, využívajú tieto zariadenia na účely poskytovania mobilných telefonických služieb.**
2. **Článok 13 smernice 2002/20 má priamy účinok, takže jednotlivcom poskytuje právo priamo sa naň odvolávať pred vnútroštátnym súdom na účely spochybnenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktoré je nezlučiteľné s týmto článkom.**

Podpisy